

**N:o 7.**

Ank. till Riksd. kansli den 11 februari 1904, kl. 2 e. m.

*Memorial, i anledning af Riksdagens justitieombudsmans framställning angående stämpelfrihet för expeditioner i ärenden rörande utbetalning af rese- och traktamentsersättning.*

(1:a A.)

I sin vid innevarande riksdag afgifna ämbetsberättelse har Riksdagens justitieombudsman under rubriken Framställning till Riksdagen angående stämpelfrihet för expeditioner i ärenden rörande utbetalning af rese- och traktamentsersättning anfört följande:

»Frågor angående rese- och traktamentsersättning i civila ärenden skola, jämlikt föreskrifterna i Kungl. Maj:ts den 13 april 1842 i ämnet utfärdade kungörelse äfvensom kungl. brefvet angående berörda kungörelses tillämpning den 20 november 1843, i första hand pröfvas af Konungens befallningshafvande, öfver hvars beslut enligt kungl. kungörelsen den 8 december 1876 besvär må anföras hos Kungl. Maj:t. Däremot stadgar kungl. kungörelsen angående handhafvandet af vissa förvaltningsbestyr för arméns räkning den 22 december 1899 i § 1 mom. 1, att vederbörande militära förvaltningsmyndigheter skola, med vissa i kungörelsen angifna undantag, bestrida de utgifter, som afse, bland annat, ersättning till civila ämbets- och tjänstemän samt enskilda personer för resor och för-

rättningar i landtförsvarets ärenden. I mom. 2 af samma paragraf föreskrifves vidare, att räkning å ersättning för resa eller förrättning, hvarom i mom. 1 nämnes, skall afgifvas omedelbart till vederbörande militära förvaltningsmyndighet, som efter granskning af räkningen till dess utgifvare utbetalar eller, uppå därom framställd begäran, med allmänna posten öfversänder godkända ersättningsbeloppet. Räkningar å ersättning för resor och förrättningar i landtförsvarets ärenden pröfvas alltså i första hand af vederbörande regementsförvaltning, öfver hvars beslut besvär kunna anföras hos arméförvaltningen. I beslut, som på dylika besvär meddelas af arméförvaltningen, må i vanlig ordning sökas ändring hos Kungl. Maj:t.

De expeditioner, som i ärenden af ifrågavarande beskaffenhet utfärdas för den, hvars anspråk på ersättning varit under pröfning, lära icke påföras någon lösen. Af den i 3 § i förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883 intagna tariff, jämförd med förordningens 10 §, framgår, att expedition, som utfärdas till sökande eller klagande i omförmälta ärenden, icke skall påföras lösen, enär de statsmyndigheter, från hvilka expeditionen utgifves, i förordningens 1 § hänföras till tredje, fjärde eller femte afdelningen.

Vidkommande därefter ifrågavarande expeditioners stämpelbeläggning är att märka, att gällande stämpelförordning af den 2 juni 1899 i 7 § medgifver frihet från stämpelafgift enligt förordningens första artikel åt ämbets- eller tjänsteman i allt hvad till ämbetet eller tjänsten hör. Enligt en praxis, som jag har anledning antaga för närvarande vara allmän, pläga på grund af detta stadgande ämbets- och tjänstemän erhålla stämpelfria expeditioner i ärenden angående dem tillkommande ersättning för resor eller förrättningar, som de företagit i utöfningen af ämbete eller tjänst eller till följd af särskildt på grund af deras tjänstebefattningar dem meddeladt förordnande. Däremot har, enligt hvad jag af hos mig anförda klagomål inhämtat, sistnämnda stadgande icke ansetts kunna tillämpas i afseende på expeditioner i ärenden rörande ersättning åt enskilda personer för af dem på grund af offentligt uppdrag företagna resor.

Omförmälta klagomål afsågo det expeditionssätt, som vid arméförvaltningen å intendentsdepartementet användes i ärenden angående ersättning jämlikt 11 § af förordningen angående rikets indelning i områden för värnpliktiges inskrifning m. m. den 12 augusti 1901. Nämnda paragraf stadgar, att af landsting eller stadsfullmäktige vald ledamot i inskrifningsnämnd eller inskrifningsrevision eller i ledamots ställe inkallad suppleant äger för deltagande i nämndens eller revisionens sammanträden åtnjuta reseersättning enligt tredje klassen af gällande resereglemente,

men icke dagtraktamente. I de härstädes anförda klagomålen anmärktes, att arméförvaltningen, som i hufvudsak bifallit hos densamma anförda besvär i två dylika ärenden, låtit utfärda sina beslut genom utslag, hvilka hvar för sig belagts med stämpel till belopp af 10 kronor. Denna debiteringsåtgärd fann jag vara med gällande föreskrifter öfverensstämmande, ehuru visserligen obilligheten af dessa föreskrifters tillämpning i fall af förevarande beskaffenhet syntes vara uppenbar, helst kostnaden för nyssnämnda utslag genom den påförda stämpelafgiften medtog afsevärd del af de särskilda belopp, som i följd af besvären tillerkänts de klagande. Att denna obillighet framträdde särskildt i fråga om arméförvaltningens beslut, torde möjligen bero därpå, att besluten hos andra myndigheter ej sällan expedieras i annan form än genom resolution eller utslag. Så till exempel pläga dylika beslut hos regementsförvaltningar utfärdas genom kostnadsfritt tillhandahållet utdrag af den anteckningslista, som regementsintendenten, jämlikt 7 punkten af kungl. kungörelsen angående tillämpning tillsvidare af förändrade föreskrifter rörande förvaltningen af arméns truppförband den 23 november 1894, skall föra öfver regementsförvaltningens beslut. Af Kungl. Maj:t meddelade beslut i hithörande frågor lära understundom expedieras i form af bref eller ämbetsskrivelse till vederbörande myndighet och sålunda utan stämpel.

För min del anser jag, att enhvar, som på grund af offentligt uppdrag företager en resa eller i allmänhet vidtager en åtgärd, för hvilken ersättning skall utgå, bör med allt fog kunna göra anspråk på att utan kostnad få sitt ersättningsanspråk pröfvadt af vederbörande myndigheter. Samma skäl, som ligger till grund för stadgandet om frihet från stämpel i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder, synes mig böra föranleda till stämpelfrihet jämväl för expeditioner i ärenden af nyssnämnda beskaffenhet. I enlighet härmed har jag trott mig finna, att i förordningen angående stämpelafgiften lämpligen skulle kunna införas en allmän bestämmelse om stämpelfrihet för expeditioner i ärenden angående rese- och traktamentsersättnings utbetalande.

På grund af hvad jag sålunda anført hemställer jag vördsamt, att Riksdagen måtte besluta, att frihet från stämpel enligt första artikeln i förordningen angående stämpelafgiften skall äga rum jämväl i ärenden rörande utbetalning af rese- och traktamentsersättning.»

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva

Riksdagens kamrar hänvisat justitieombudsmannens ifrågavarande framställning till utskottet.

Den af justitieombudsmannen i hans framställning uttalade uppfattningen, att expedition i ärenden angående rese- och traktamentsersättnings utbetalande må kostnadsfritt tillhandahållas, synes utskottet äga full giltighet.

Enligt hvad utskottet har sig bekant och såsom justitieombudsmannen äfven omnämnt, pläga beslut i hithörande frågor af vissa myndigheter meddelas i annan form än medelst utfärdande af expedition åt den ersättningssökande, genom hvilket förfaringssätt någon kostnad för denne icke uppkommer. Denna praxis torde kunna anses vara den, som i allmänhet tillämpas; och lärer vid sådant förhållande kunna ifrågasättas, huruvida något tillägg till stämpelförordningen, i enlighet med justitieombudsmannens förslag, ens erfordras. För vinnande af önskvärd likformighet har utskottet emellertid ansett sig böra tillstyrka bifall till justitieombudsmannens ifrågavarande framställning.

Utskottet hemställer fördenskuU,

att, Riksdagen måtte besluta, att frihet från stämpel enligt första artikeln i förordningen angående stämpelafgiften skall äga rum jämväl i ärenden rörande utbetalning af rese- och traktamentsersättning, samt

att i följd häraf sista punkten i 7 § af nämnda förordning måtte erhålla följande förändrade lydelse:  
 »Frihet från stämpel enligt denna Art. äger jämväl rum i mantalsskrifningsmål, i bevillningsmål och mål angående kronans ränta och tionde, så ock i frågor rörande debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder, *utbetalning af rese- och traktamentsersättning*, stämpelafgifter, kommunala eller andra allmänna afgifter, markegångssättning, åsättande af rotering, fastställelse å afsöndring af jord, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter och tvist om värfning samt i sådana på förvaltningsmyndighets pröfning beroende ärenden, som angå syner å

ryttare-, soldat- eller båtmanstorp äfvensom i ärenden,  
som anhänggjorts hos justitiekanslersämbetet eller  
Riksdagens justitieombudsman.»

Stockholm den 11 februari 1904.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

---